

Starp putniem un cilvēkiem

LOB raidījums “Starp putniem un cilvēkiem” sešu sēriju garumā aprīlī un maijā sestdienās kanālā “LNT” vēstīja par to, kā cilvēki sadzīvo ar putniem. Visi raidījumi ir pieejami arī internetā: putnidaba.lv/raidijums vai TVplay.lv, tāpēc noskaties tos un parādi citiem. Nepilnas pusstundas laikā tu uzzināsi putnu pasaules aktualitātes un informāciju par dialoga meklējumiem, lai labi būtu gan putniem, gan cilvēkiem.

Pirmajā sērijā skaties, kurš putns un kāpēc ir izvēlēts par 2016. gada putnu, kādiem jābūt putnu būrīšiem un kā tos vislabāk izvietot, kā arī par to, kas apdraud Latvijā dzīvojošos putnus. Kā norāda ornitologi Ainārs Auniņš un Viesturs Ķerus, nereti putnu skaita pārmaiņas ietekmē tieši cilvēka darbība, piemēram, zālāju apsaimniekošana, mežizstrāde, lauksaimniecība, kā arī invazīvo sugu ietekme. Ornitologs Rolands Lebus norāda uz valsts atbildību dabas aizsardzībā un attiecībā uz aizsargājamajām teritorijām, kas iekļautas *Natura 2000* tīklā. Taču tikpat liela nozīme ir sabiedrības izglītošanai. Un izglītoties iespējams arī brīvā un dabai draudzīgā veidā, piemēram, iesaistoties putnu vērošanas pasākumos. Par to, cik šādi pasākumi var būt aizraujoši, stāsta putnu vērotājs Andris Klepers.

Otrās sērijas uzmanības centrā ir tās putnu sugas, kas apmetušās uz dzīvi pilsētā. Ja arī mūs var izbrīnīt, kāpēc virs Rīgas jumtiem planē tik daudz kaiju vai atkritumos siro tik daudz vārnu, ornitologi norāda, ka tieši cilvēku dēļ putni izvēlas dzīvi pilsētā. Piemēram, sudrabkaija un vārns piesaista viegli pieejamā barība un drošās ligzdošanas vietas, savukārt vistu vanags pilsētā itin viegli var sagādāt sev barību, ķerot jaunās vārns. Kā sadzīvot ar agresīvām vārnām, kāpēc sudrabkaijas ir iecienījušas Rīgu un kur pilsētā ligzdo vistu vanags – par to stāsta ornitologi Vilnis Skuja, Ruslans Matrozis un Aigars Kalvāns.

Taču putni nedzīvo tikai pilsētās. Raidījuma sākumā ieskats LOB vietējo grupu aktivitātēs.

Trešajā raidījuma sērijā – par LOB kampaņu #ParPutnuDzīvi jeb „Par mežizstrādes miera periodu putnu ligzdošanas laikā” portālā ManaBalss.lv. Tajā aktualizēts jautājums par to, kā cilvēkiem un putniem sadzīvot visstrīdīgākajā zonā – mežā, kur dabai nedraudzīgas mežizstrādes dēļ katru gadu bojā iet vismaz 50 000 putnu ligzdu. Uzklusot gan speciālistu, gan mežsaimnieku viedokli, tiek meklēts risinājums tam, kā nodrošināt cilvēkiem noderīgu, bet arī putniem draudzīgu vidi, ko var panākt, izvēloties meža specifiskai atbilstošu circes veidu. LOB valdes priekšsēdētājs Viesturs Ķerus stāsta par mežu fragmentācijas ietekmi uz putnu skaita samazināšanos tādām sugām kā mežzirbe un melnais stārķis.

Ceturtā sērija vēsta par Eiropas ligzdojošo putnu atlantu un iespēju piedalīties tā veidošanā. Sērijas galvenie varoņi ir divi iespaidīgi putni – baises un agresīvais mednis un retais un jūtīgais ūpis. Ja mednim cilvēka apsaimniekošana mežā var pat palīdzēt, tad ūpja gadījumā kaitīgi ir pat senlietu meklētāji, nemaz nerunājot par nelegālu atkritumu izmešanu mežā vai piedzīvojumu meklētājiem, kas “apsedlojuši” savu kvadraciklu. Par to, kāda ir medņu un ūpju uzvedības specifika, stāsta Aivars Petriņš un Juris Lipsbergs, savukārt

par uzvedības kultūru dabā informē Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas aizsardzības departamenta direktore Gita Strode.

Piektajā sērijā iespējams uzzināt par to, kādi putni dzīvo purvos. Jānis Ķuze stāsta par to, kāpēc dzērve nav istens purva putns, ko putni purvā ēd un kādas purva putnu sugas ir izzudušas. Kopā ar Jāni Ķuzi, Māru Pakalni un Viesturu Ķeru ielūkojieties tādās purva ainavās, kuras kā cilvēka darbības rezultātā, tā pašatjaunojoties ir atguvušas ūdeni un līdz ar to arī putnus. Savukārt Agnis Bušs informē par putnu vērotāju “olimpiādi” – “Torņu cīņām”.

Kā putni un cilvēki sadzīvo pļavās – par to vēsta raidījuma 6. sērija. Botāniķe Solvita Rūsiņa stāsta, cik daudzveidīgas ir pļavas un kāda ir to struktūra un iezīmes. Ainārs Auniņš informē par pļavu veidošanos vēsturiskā skatījumā, kā arī par to, cik un kādas putnu sugas dzīvo pļavās. Ar vienu no raksturīgākajiem pļavu putniem – griezi – iepazīstina Oskars Keihs. Savukārt Viesturs Lārmanis norāda uz tiem pļavu apsaimniekošanas veidiem, kas putniem var izglābt dzīvību. Raidījuma sākumā kopā ar Rīgas Zooloģiskā dārza pārstāvi Māri Lielkalnu noskaidrojam, ko darīt ar ceļā sastaptiem šķietami nevarīgiem putnu mazuļiem.

Sagatavoja
ELĪNA KOKAREVIČA

